

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická

Bakalářská práce

2013

Zdeněk Votava

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA HUDEBNÍ KULTURY

**VÝVOJOVÉ TRENDY HARD ROCKU A HEAVY METALU OD
80. LET V NĚMECKU**
BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Zdeněk Votava

*Specializace v pedagogice, obor Hudba se zaměřením
na vzdělávání*

Vedoucí práce: Doc. Mgr. Tomáš KUHN, Ph.D.

Plzeň, 2013

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

Plzeň, 31. března 2013

.....

vlastnoruční podpis

Poděkování

Rád bych zde poděkoval svému vedoucímu práce doc. Mgr. Tomáši Kuhnovi, Ph.D za pomoc a toleranci při výběru tématu. Děkuji také za podporu a vhodné rady, které mi pomohly při psaní této práce.

Obsah

1 ÚVOD	2
2 HUDEBNÍ CHARAKTERISTIKA STYLŮ	2
2.1 Harmonie v hard rocku a heavy metalu	2
2.2 Rytmika	4
2.3 Kytara v rocku a metalu	4
2.4 Basová kytara v rocku a metalu	7
2.5 Způsob hry na bicí	7
3 VÝVOJOVÁ STÁDIA STYLŮ DO SOUČASNOSTI	8
3.1 60. a 70. léta	8
3.2 80. léta - současnost	10
3.3 Zvuk a další faktory ovlivňující vývoj stylů	12
3.4 Metalové „podžánry“	13
3.5 Avantasia	15
4 NEJVÝZNAMNĚJŠÍ NĚMEČTÍ PŘEDSTAVITELÉ	20
4.1 Accept	20
4.2 Avantasia	21
4.3 Axel Rudi Pell	21
4.4 Axxis	22
4.5 Blind Guardian	22
4.6 Destruction	23
4.7 Die Happy	24
4.8 Edguy	24
4.9 Equilibrium	26
4.10 Freedom Call	26
4.11 Gamma Ray	26
4.12 Guano Apes	27
4.13 Heaven Shall Burn	27
4.14 Helloween	27
4.15 Kreator	28
4.16 Powerwolf	29
4.17 Rage	29
4.18 Rammstein	29
4.19 Running Wild	30
4.20 Scorpions	30
4.21 U. D. O	32
4.22 Warlock	32
5 NEJVÝZNAMNĚJŠÍ NĚMECKÉ ROCKOVÉ A METALOVÉ FESTIVALY	33
5.1 Rock Am Ring	33
5.2 Rock Im Park	33
5.3 Wacken Open Air	33
6 ROCKMETALOVÁ VYDAVATELSTVÍ	34
7 ZÁVĚR	34
8 RESUMÉ	35
9 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ	35
10 PŘÍLOHY	I

1 ÚVOD

V bakalářské práci se chci pokusit o nalezení základních rozdílů mezi hard rockem a heavy metalem a také o objevení jejich společných znaků. Dále se chci zabývat hlavními představiteli rockové a metalové hudby v Německu a jejich vývojem. Nejdůležitější německé kapely, o kterých se chci zmínit, jsou **Accept, Avantasia, Axel Rudi Pell, Axxis, Blind Guardian, Destruction, Die Happy, Edguy, Equilibrium, Freedom Call, Gamma Ray, Guano Apes, Heaven Shall Burn, Helloween, Kreator, Powerwolf, Rage, Rammstein, Running Wild, Scorpions, U. D. O. a Warlock.**

Některé skupiny svým stylem příliš nezapadají do hard rocku nebo heavy metalu, jsou to alternativní kapely jako **Guano Apes** nebo punk-rockoví **Die Happy**. Přesto mají ve svém repertoáru písně, které se hard rocku nebo heavy metalu přibližují, nebo skladby, které do těchto stylů přímo zapadají a v každém případě jsou to kapely, které musíme zmínit, pokud mluvíme o německém rocku obecně. Najít kapely, které zapadají pouze do jednoho stylu, by bylo velmi těžké. Každý si pod určitým pojmem může představit jiný druh hudby. Obzvláště v dnešní době, kdy vzniká mnoho nesmyslných názvů stylů. Heavy, speed, power, symphonic, black, death, trash, doom, gothic, melodic, metalcore. To jsou asi ty nejzákladnější styly metalu, které známe. Některé skupiny však obsahují všechny, nebo většinu z nich a člověk se pak těžko orientuje, pokud hledá jen jedno stylové označení pro určitou kapelu. Názvy stylů vznikly pro lepší orientaci v hudbě, ale písně jsou někdy tak pestré, že označení stylů ztrácí význam. Někdy je prostě lepší nazvat kapelu metalem či rockem (někdo všechny styly nazývá obecně rock'n'rollem). Hledání hranic mezi styly by bylo velmi zdlouhavé a nakonec bychom stejně narazili na rozdílné chápání určitých druhů hudby. Přesto však existují prvky, které jsou pro určité žánry typické, a proto lze nalézt alespoň základní rozdíly a společné rysy.

2 HUDEBNÍ CHARAKTERISTIKA STYLŮ

Mezi hlavní rozdíly hard rocku a heavy metalu patří eliminování bluesového prvku v heavy metalu. Bluesovým prvkem je zde myšlena zejména pentatonika - řada pěti tónů, se kterými se ve skladbě pracuje. Hardrockové písně často vznikají z improvizace a je zde i více prostoru pro improvizovaná kytarová, popř. klávesová sóla.

2.1 Harmonie v hard rocku a heavy metalu

Původ moderního heavy metalu nacházíme hlavně u **Iron Maiden**, kteří zřejmě jako

první začali používat postup tří akordů na prvním, šestém a sedmém stupni v aiolské moll.

Obrázek č. 1 - Riff skupiny **Iron Maiden**, skladba *Fear of the Dark*.

Písmeno nad notovou osnovou označuje tón, který hraje basová kytara. Příklad typické heavymetalové aiolské progresie I-VI-VII (Am-F-G): *Breaking the Law* od **Judas Priest**, *I Want Out* od **Helloween**, *Aces High* od **Iron Maiden**, *Fear of the Dark* také od **Iron Maiden** a stovky dalších. Co se týče harmonie v hard rocku, často se pracuje se třemi základními akordy tóniny. Těmi jsou tónika, subdominanta a dominanta. Na těchto akordech vzniká např. mnoho riffů skupiny **AC/DC**. Charakteristické pro oba styly je vynechávání tercie při hraní akordů. Kapely si často vystačí pouze se základním tónem a kvintou - „powerakordem“.

Během vývoje se i v rockové a metalové hudbě začal objevovat postup čtyř akordů v mollové stupnici. Jedná se o postup prvního, šestého, třetího a sedmého stupně v aiolské moll. Například: dmi, B, F, C nebo hmi, G, D, A. Na těchto čtyřech akordech staví své písně mnoho kapel všech žánrů. Některé skladby jsou dokonce založeny na neustálém opakování tohoto harmonického postupu, mění se pouze linka zpěvu, jako je to například v písni *Numb* od kapely **Linkin Park**. Melodie, která je hrána nebo zpívána nad zmíněnou harmonií se však akordů striktně nedrží a obsahuje i neakordické tóny. V těchto akordech je nejvíce vnímán basový tón, který je doplněn o kvintu, tercie často chybí. Co se týče německých kapel, má ve svém repertoáru tento postup kapela **Scorpions**, např. v refrénu skladby *Still Loving You*. Skupina **Helloween** zase ve skladbě *March of Time*. V obou případech jde o refrén velmi melodický a chytlavý. Často se tento postup objevuje i ve skladbách zpěváka a skladatele Tobiasa Sammeta. Např. v písni *Superheroes* jeho skupiny **Edguy** nebo několikrát i v projektu **Avantasia** zejména v pomalejších skladbách, jako je *Anywhere* a *What Kind of Love*. Zmíněné mollové postupy mají i svou durovou variantu. Pokud je skladba v dur, harmonie vypadá takto: první stupeň (D), pátý stupeň (A), šestý stupeň (hmi) a čtvrtý stupeň (G). Důvodem

použití obou postupů je zřejmě jednoduchá pochopitelnost a zapamatovatelnost.

2.2 Rytmika

V oblasti rockové a metalové hudby se setkáváme velmi často s určitými podobnostmi v harmonii i v rytmicí. Například již zmíněný Tobias Sammet, zakladatel projektu **Avantasia**, se nikdy netajil tím, že se nechává inspirovat různými kapelami, které poslouchal v dětství a nevědomky z nich čerpá. Proto je někdy kritizován za nepřiliš velkou dávku originality ve svém stylu. Podle mého názoru se v rock-metalové hudbě nemůžeme určitým podobnostem vyhnout. Bylo by velmi těžké vymyslet něco, co se bude zvukově, nebo po stránce melodicko-harmonické naprosto odlišovat od ostatních kapel. Poznávacím znamením skupin se tedy stává pouze hlas zpěváka.

Ve skladbě *I Don't Believe in Your Love* se setkáváme s podobným tvořením úvodního riffu, jako u skladby *Princess of a Down* od kapely **Accept**. Stejně tak si můžeme všimnout jisté podobnosti v počátečních rytmech v Sammetových skladbách *Ministry of Saints*, *The Wicked Symphony* a v již zmíněné *I Don't Believe in Your Love*. Tyto rytmy jsou založené na opakování jedné přízvukné a dvou nepřívukných dob po sobě. Ani v jednom případě však nemůžeme mluvit o nějakém kopírování, protože některé rytmy se stávají součástí určitého stylu a používá je mnoho různých kapel. Podobného rytmu si můžeme všimnout také v riffu skladby *Follow the Sign* od skupiny **Axel Rudi Pell**.

Obrázek č. 2 - Ukázka často používaného rytmu v rocku a metalu

2.3 Kytara v rocku a metalu

Není na světě jiný hudební žánr, který by tolik spojoval generace a kultury, jako právě rock. Zvuk elektrické kytary je to, co fanoušky tohoto stylu spojuje. Ať už jde o rock, metal, punk, nebo jiný podobný styl, kytara zde hraje nejdůležitější roli. Tento prostý kus dřeva a kovu se stal definicí generace a nahradil veškeré předchozí nástroje. Kdy přesně rocková kytara vznikla, nevíme, šlo spíše o postupný vývoj. Od poloviny do konce šedesátých let se objevila řada rockových hvězd a jejich rozvoji napomáhaly i značné technologické pokroky v oblasti zesilovačů. To umožnilo vytvářet do té doby neslyšené

zvukové efekty, kterým je například zkreslení. Už Chuck Berry¹ v padesátých letech položil základy a na počátku šedesátých se na hudební scéně začali objevovat velikáni jako Eric Clapton², Ritchie Blackmore³ nebo Jimi Hendrix⁴. Jejich riffy, sóla a image otevřely cestu k rocku. V sedmdesátých letech už rock vládl světu. Později v Kalifornii kytarista Eddie Van Halen proměnil přístup k nástroji a stal se zvěstovatelem dekády virtuózních kytaristů, kteří se po technické stránce mohli rovnat nejpokročilejším jazzovým hráčům. Rock ještě více vzkvétal v dobách slávy **Metalliky**, **Guns N'Roses** a skupiny **Bon Jovi**. V devadesátých letech byly na vrcholu kapely jako **Nirvana** nebo **Pearl Jam** a na počátku tisíciletí **Slipknot** nebo **Linkin Park**. Rocková kytara se stále vyvíjela, riffy zůstávaly, sóla trochu ubývalo, ale jestli se kapela dodnes bez něčeho neobejde, pak je to právě kytara.⁵

V heavy metalu se často setkáváme s tvořením riffů, kdy kytara hraje stále několik stejných tónů a basová kytara střídá tři základní tóny A, F, G (popř. E, C, D atd.). Příkladem je skladba *Fear of the Dark* od **Iron Maiden**.

Typické pro hard rock i heavy metal jsou také riffy hrané na jedné struně, kdy pravá ruka hraje stále šestnáctiny popř. dvaatřicetiny a levá hraje určité tóny melodie nebo vynechává a tím pádem zní pouze základní tón (prázdná struna) jako např. ve skladbě *Thunderstruck* od **AC/DC**. Lze použít i přiklep a odtažení.⁶

Ve skladbách skupiny **Helloween** nebo **Gamma Ray** jsou kytarové melodie velmi často zdvojené. Druhá kytara hraje melodii v terciových intervalech. Ve skupině **Iron Maiden** hrají melodii dokonce tři kytary najednou.

2.3.1 Palm muting (PM)

Jedná se o techniku hry založenou na užití pravé dlaně k tlumení všech, nebo jen některých strun. Je to technika v hard rocku a heavy metalu používaná velmi často. Například i ve skladbě *Ministry of Saints* od **Edguy**, kde se objevuje často používaný rytmus zmíněný v kapitole o rytmicích.

¹ Chuck Berry – jeden z prvních zakladatelů rock'n rollu

² Eric Clapton – jeden z nejznámějších bluesových kytaristů na světě

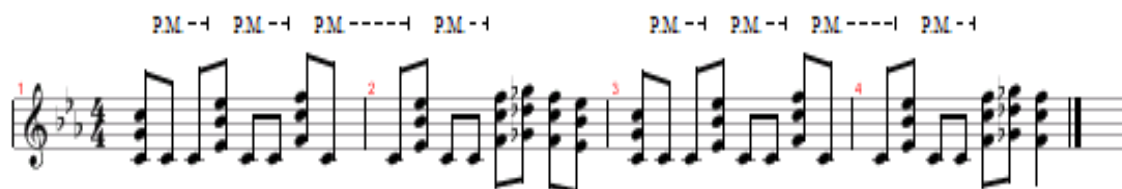
³ Ritchie Blackmore – anglický kytarista, zakladatel skupiny **Deep Purple**

⁴ Jimi Hendrix – americký kytarista, jeden z nejznámějších na světě

⁵ EDWARDS, Owen. *Rockovým kytaristou za 6 týdnů*. 1. vyd. Překlad Ondřej Zátka, Anna Vondřichová.

V Praze: COOBOO, 2010, 192 s. ISBN 978-80-00-02493-6.

⁶ Přiklepem a odtažením je zde myšlen způsob rozeznění struny bez použití pravé ruky.

Obrázek č. 3 - Ukázka techniky zvané Palm muting

2.3.2 Ladění kytary

V dnešní době, kdy se kapely snaží za každou cenu odlišit od ostatních a snaží se být často velmi extrémní, se objevuje rozdíl v naladění kytar. Někdy je důvodem hutnější zvuk kytary, někdy se podladí i kvůli zpěvákovi, aby se mu píseň zpívala pohodlněji. K oblíbeným laděním v dnešní době patří například „Dropped D Tuning“ - horní struna E naladěna na D. V moderním metalu se používá také „Dropped C Tuning“ - všechny struny jsou naladěny o tón níž a horní struna E je podladěna dokonce až na C. S tím souvisí i naladění basové kytary.

2.3.3 Tapping

Tato technika hry je založena na jednoduchém principu. Pravá ruka je posunuta až nad hmatník a struny jsou rozeznívány za použití přiklepu (hammer - on) a odtážení (pull - off) jak pravé, tak levé ruky. Tapping umožňuje zahrát melodie, které se skládají z příliš velkých tónových intervalů. Ty by při standardní hře nebylo možné zahrát. O tuto techniku se pokoušel například Billy Gibbons⁷ ze **ZZ Top**, ale k dokonalosti ji dovedl až Eddie Van Halen.⁸

2.3.4 Flažolety

Jsou důležitým prvkem již mnoho let. S fenomenálním nástupem Eddieho Van Halena se dostaly na seznam technik každého kytaristy. Existuje mnoho způsobů, jak je zahrát. Přírodní flažolety vznikají lehkým přiložením prstu na strunu přímo nad pražcem. Tón se tvoří co nejmenší plochou prstu, vzniká barva tónu zcela odlišná od standardně hraných tónů.⁹ V dnešní době jsou flažolety používány velice často zejména v hutných kytarových riffech. Je zde vytvořen velký zvukový kontrast mezi hlubokými tóny riffu,

⁷ Billy Gibbons – hudebník a herec, kytarista skupiny ZZ Top

⁸ EDWARDS, Owen. *Rockovým kytaristou za 6 týdnů*. 1. vyd. Překlad Ondřej Zátka, Anna Vondřichová. V Praze: COOBOO, 2010, 192 s. ISBN 978-80-00-02493-6.

⁹ EDWARDS, Owen. *Rockovým kytaristou za 6 týdnů*. 1. vyd. Překlad Ondřej Zátka, Anna Vondřichová. V Praze: COOBOO, 2010, 192 s. ISBN 978-80-00-02493-6.

keré následně utichnou, poté se ozve vysoký tón – flažolet. Zde se jedná o flažolet umělý. Skvělým příkladem této techniky je sólo Stevea Morse, kytaristy skupiny **Deep Purple**, ve skladbě *Sometimes I Feel Like Screaming*. Celá píseň je založena na opakování jednoduché melodie, která je celá hrána flažolety.

2.4 Basová kytara v rocku a metalu

O basových kytaristech těchto stylů se příliš nemluví, žádný žánr je nepřehlíží tolik jako heavy metal. Přesto se někteří basoví kytaristé dostali do popředí, především díky své technice hraní a tvořivosti. Jedním z nich je Steve Harris z **Iron Maiden**.¹⁰ Přestože je tato kapela známa svými třemi kytarami, je její hudba založena na osobité Harrisově technice a zvuku jeho basy. Co se týče způsobu hry na basovou kytaru, je třeba zmínit techniku zvanou „Slap“. Struna je rozeznívána úderem palce pravé ruky. Mistrem ve hře na basovou kytaru je například baskytarista ze skupiny **Red Hot Chili Peppers**, přezdívaný „Flea“, který tuto techniku velmi dobře ovládá. Z německých basových kytaristů musíme zmínit Markuse Grosskopfa z **Helloween**. Ten své umění předvedl již v několika projektech. Jedním z nich je i **Avantasia**. V písni *Memory* se objevuje dokonce i jeho basové sólo.

2.5 Způsob hry na bicí

Narozdíl od hard rocku se v heavy metalu častěji objevují tzv. dvoukopákové bicí, díky kterým jsou vyplněny všechny šestnáctinové, ale i dvaatřicetinové doby v taktu. Kopák neboli basový buben často kopírují i kytary s basou, jako je tomu například v mnoha skladbách projektu **Avantasia**. Velmi časté je také použití synkop nebo předražných dob. V některých písních je téměř každý akord změněn na jedné z posledních nepřízvučných dob v taktu a je zadrženo přes přízvučnou. Typickým příkladem je píseň *Fear of The Dark* nebo *The Trooper* znovu od **Iron Maiden**.

Obrázek č. 4 - Ukázka dvoukopákových bicích

¹⁰ BUKSZPAN, Daniel. *Heavy metal: encyklopedie*. 1. vyd. v českém jazyce. Překlad Roman Lipčák. Praha: BB art, 2004, 300 s. ISBN 80-734-1377-9.

3 VÝVOJOVÁ STÁDIA STYLŮ DO SOUČASNOSTI

Dějiny hard rocku a heavy metalu spojuje teorie Davida Lee Rotha¹¹, který říkal, že „málo není dost“. Podle toho musela být rocková hudba intenzivnější, než si žádala většina lidí. Termín „hard rock“ se začal používat začátkem 60. let. Je to rocková hudba s těžkými kytarovými riffy a řvoucími vokály. Není tak tvrdá, aby se jí dalo říkat metal, ani tak měkká, aby šlo o folk. Jedna z definic je, že jde o nejtvrdší hudbu, která se ještě hraje v rádiu.

Mezi první hardrockové kapely patří **The Rolling Stones** nebo **The Who**, jejichž styl se postupně vyvinul z rock'n'rollu, to souviselo s novými možnostmi využití zvuku - začínaly se používat tvrdší kytarové riffy.¹² Za zakladatele heavy metalu je považována kapela **Black Sabbath**.¹³

Své první publikum získal heavy metal díky rozhlasovým vlnám. Heavy metal (nebo „acid rock“, jak se mu také říkalo) považovali tehdy za komerčně beznadějný výstřelek. Kapely zpravidla odmítaly omezit své skladby na třímínutový formát. Netrvalo ale dlouho a rádia FM vytvořila s heavy metalem spojení, které se vyplatilo oběma stranám. Tohoto stylu se musely ujmout stanice, kde neplatila různá omezení, nebo komerční a reklamní zájmy. Se svými posluchači se na těchto vlnách setkaly i kapely jako jsou **Black Sabbath** nebo **Led Zeppelin**. Stálí posluchači takovou hudbu milovali a jejich přízeň udělala z rádií FM právoplatnou komerční sílu. Časem se rádia AM odsunula na druhořadý okraj pozornosti. Bohužel se časem stalo to samé i rádiím FM, které také začaly chrlit třímínutové popěvky. Ale v poslední době se objevují některé stanice, například losangeleská KNAC¹⁴, které hrají metal všech podob. Velmi významný je také vzestup internetových rádií, které umožňují každému, kdo má přístup na specializovaný server, vysílat hudbu uživatelům na celém světě.¹⁵

3.1 60. a 70. léta

Co se heavy metalu týče, jdou kompromisy stranou. Jeho mocné kytarové riffy a vokály můžeme buď milovat, nebo nenávidět. Muzikanti, kteří žijí heavy metalem, si

¹¹ David Lee Roth – Zpěvák skupiny **Van Halen**

¹² Riff - rytmicko-melodická figura.

¹³ GROW, Kory. *Heavy metal: od hard rocku až po extrémní metal*. Vyd. 1. Praha: Slovart, 2012, 270 s. ISBN 978-80-7391-662-6.

¹⁴ KNAC – heavymetalová rádio stanice

¹⁵ BUKSZPAN, Daniel. *Heavy metal: encyklopedie*. 1. vyd. v českém jazyce. Překlad Roman Lipčák. Praha: BB art, 2004, 300 s. ISBN 80-734-1377-9.

dávají pozor na to, aby je fanoušci vychvalovali pro jejich osobitost a nepřátelé je odsuzovali za jejich podvratnou činnost. Jedna věc je jistá, k heavy metalu něco cítit budeme, ať se nám to líbí, nebo ne, a to se o všech typech umění říct nedá. Heavy metal má schopnost posilovat, očišťovat, hojit a sdružovat fanoušky sdílející společný zážitek. Proto budou mít heavy metal a hard rock vždy svůj význam. Kulturu tohoto stylu lze definovat tak, že průměrnost je nepřijatelná. Vždy bude existovat něco většího, lepšího, hlasitějšího a podnětnějšího, než to, co pokládá mainstream za bezpečné, a hardrockoví a heavymetaloví hudebníci se to budou snažit najít. To přivedlo **Black Sabbath** k závěru, že jestli se lidé rádi bojí v kině, možná by hudební fanoušky mohlo bavit prožít něco podobného při poslechu hutných akordů a vysoko zpívajícího Ozzyho Osbourny. Tohle dovedlo **Judas Priest** k propojení nezávislé povahy a kožené módy motorkářské kultury s energickými riffy vznikajícího heavy metalu. Proto hrála **Metallica** rychleji a pomohla vynalézt trash. Potřeba fanoušků zažít něco lepšího, než nabízí popový střední proud, stále poskytuje hudebníkům komerční zázemí pro heavymetalové inovace. Heavy metal je skvělý díky sdílenému prožitku a bez fanoušků by byl k ničemu. Heavymetaloví fanoušci si cení upřímnost. Díky tomu se stali hlasitějšími a tvrdohlavějšími kritiky žánru, než jsou novináři. Přestože jsou metalisté v některých filmech zesměšňováni coby hloupí a krátkozrací, ve skutečnosti v nich hrají (Jim Carrey), jsou to sportovní hvězdy nebo dokonce zpívají pop. Ze samotných hardrockových a heavymetalových hudebníků se pak stávají filmoví režiséři (Rob Zombie) nebo skladatelé oscarových soundtracků. Hard rock a heavy metal vznikly v 60. letech 20. století z undergroundové kultury mládeže, ale většina původních kapel byla jen o málo drsnější než jejich pacifistické protějšky. **Beatles** zpívali o tom, že „potřebujete jen lásku“ (*All You Need Is Love*), zhruba ve stejné době, kdy **Rolling Stones** naléhali na své fanynky písní *Let's Spend the Night Together* (Strávíme spolu noc). Pár let nato se **Alice Cooper** oblékal do ženských šatů a rozjížděl bláznivou psychedelickou show. Termín „heavy metal“ se do hudby dostal s veršem „Heavy Metal Thunder“ ze skladby *Born to Be Wild* od kapely **Steppenwolf**. Většina lidí heavy metal nejdříve označovala jako heavy rock či hard rock, později se však dostal do středu zájmu a více ukázal, co v něm je. Většinu znaků, s jejichž pomocí lidé heavy metal popisují, získal roku 1970 po vydání debutového alba kapely **Black Sabbath** a také alba *Paranoid*. Desky obsahovaly texty o satanismu, varování před následky ztráty víry a v názvech skladeb se objevovala slova jako „zkáza“ i „pohřeb“. Hudba byla disonantní, založená na hutné propracované rytmice a na nelibozvučných akordech, např. používali zmenšenou kvintu. Pak přišli **Deep Purple**,

Kiss, **Queen** nebo **AC/DC** a z heavy metalu a hardrocku vykryštalizovaly oddělené žánry. Zůstalo jim několik charakteristických témat, jako „dělej si, co chceš, žij okamžikem a ani vteřinu v životě si nebuď ničím jistý“. Velebí se klady sexu bez lásky a vyjádření vlastního názoru bez ohledu na názory druhých. Rysy heavy metalu tenkrát byly mohutné, bluesové riffy, dlouhá kytarová sóla a ječivé vokály. Tony Iommi vyluzoval táhlé riffy, ještě tvrdší díky podladění strun jeho kytary.¹⁶

3.2 80. léta - současnost

Koncem 70. let vznikalo stále více hardrockových a heavymetalových kapel, hlavně v Anglii, kde se do popředí dostalo hnutí zvané „Nová vlna britského heavy metalu“. Hlavními představiteli byli **Iron Maiden**. Od počátku 80. let začaly kapely měnit témata svých textů a začaly do nich včleňovat výpovědi životního stylu. Rockové kapely zpívaly o tancování a odvazu a první hardrockeři zpívali o sexu, **Kiss** o koncertech, pití a kouření a **AC/DC** například o tom, že „žijeme jen pro dnešek“. V té době undergroundová **Metallica** napsala skladbu *Whiplash* o nošení „kůže a hřebů“ a fanoušci, kteří na koncertech třásli hlavami, se nechávali ovládnout adrenalinem. Kapely se popisovaly jako hloupé a náchylné k přehánění.

Rok 1980 se stal pro heavy metal zlomovým, protože se mu podařilo zakořenit v hudebním světě. Ozzyho Osbournu vyhodili z kapely **Black Sabbath** a on se vrátil s kytaristou Randy Rhoadsem¹⁷. Psali spolu rádiové heavymetalové hity s chytlavými refrény a kytarovými sóly, jako byly *Crazy Train* a *Mr. Crowley*. **Judas Priest** vydali desku *British Steel* s hymnami *Breaking the Law* a *Living After Midnight*. Se svým debutovým albem přišli **Iron Maiden** a **Black Sabbath** vydali album s bývalým zpěvákem **Rainbow** - Ronniem Jamesem Diem. **Motörhead** zase desku *Ace of Spades* a **AC/DC** balancovali na pomezí hard rocku a heavy metalu s úspěšným albem *Back In Black*. Po *Thrilleru* Michaela Jacksona to je nejprodávanější deska všech dob. Když heavy metal přijala za svůj rádia a MTV, jeho úspěch se zvětšoval. Pokud hardrockové a heavymetalové kapely něco dokázaly během čtyřicetileté historie, je to fakt, že jejich pokrok nelze zastavit.¹⁸

V roce 1983 se heavy metal dostal do Ameriky a díky velkému množství koncertů se

¹⁶GROW, Kory. *Heavy metal: od hard rocku až po extrémní metal*. Vyd. 1. Praha: Slovart, 2012, 270 s. ISBN 978-80-7391-662-6.

¹⁷ Randy Rhoads – kytarista Ozzyho Osbourny, zemřel v pětadvaceti letech

¹⁸ GROW, Kory. *Heavy metal: od hard rocku až po extrémní metal*. Vyd. 1. Praha: Slovart, 2012, 270 s. ISBN 978-80-7391-662-6.

stal populárnějším. Zatímco **AC/DC** a **Black Sabbath** zůstávali temní a brilantní, **Iron Maiden** a **Judas Priest** vsadili na harmonie zdvojených kytar. Lidé byli těmito kapelami naprosto vyvedeni z konceptu. Skupiny se sice v rozhlase objevovali jen zřídka, brzy však začalo nabízet velké možnosti video. Svou první americkou platinovou desku získali v roce 1983 **Judas Priest** a v témže roce i **Iron Maiden** za album *Number of the Beast*. Heavy metal se stal zvukovou kulisou kulturní revoluce, jejíž součástí byla kabelová televize a první domácí počítače. Když Ronnie James Dio odešel z **Black Sabbath**, zjednodušil své příběhy pro mladší heavymetalové posluchače. Využíval ostrých kontrastů jak v hudbě, tak v textech. Na scéně používal maketu středověkého hradu a na konci své show se utkával s drakem pomocí laserového meče. Mladé kapely ještě zdvojnásobili poutavé atributy heavy metalu a do nejvýbušnějších momentů ještě přidali steroidy. Svou hudbu začaly nazývat „power metal“. **Accept** a **Warlock** přidali dvojité kytary, teatrálním vokálům a dunivým bicím na síle, pravidla „Ironů“ nebo „Judasů“ však nijak zásadně nepozměnili. Posunuli hlavně metalovou image – všichni členové **Metalliky** nosili pásky s náboji, skupina **Anthrax** si oblékala zvířecí vzory. Jejich hudba dláždila cestu brzkému nástupu trash metalu. Během dvou týdnů od vydání alba *Kill 'Em All* skupiny **Metallica** se prodalo 17 000 kusů. Kapela odhalila nové triky, které obarvily zvuk, a vytvořila přitažlivou hudbu s metalovým jádrem. Okolo roku 1985 už power metal nebyl dost rychlý a nová generace přešla k triolovým riffům ve stylu **Metalliky**. Trashová hudba byla spletitou záplavou hutného zvuku. Fanoušci se soustředili na hudbu a vážnější texty více, než na image. Někteří lidé tento styl stále nazývali speed metalem, ale znalci upozorňovali na zřetelné rozdíly, jako jsou trhané rytmické breaky v trash metalu. Speed metal byl složitější a stále věrný zdvojeným melodiím klasického metalu. Mezi nejznámější trashové kapely patří **Anthrax**, **Testament**, **Slayer** nebo **Metallica**. V polovině 80. let začaly trashové skupiny obdivovat hardcoreový punk. Byl příliš sprostý a hlučný na heavy metal, ale také příliš technicky náročný na punk. Hardcore se skrytě koncipoval v heavy metalu už v dobách **Motörhead**.

A konečně se dostáváme k německému speed metalu. Německé kapely měly odhodlanost trash metalu, ale zachovali si svou melodickou „příchuť“. Mezi nejznámější patří **Helloween**, **Running Wild**, **Kreator** a **Destruction**.¹⁹

¹⁹ CHRISTE, Ian. *Sound of the beast: The Complete Headbanging History of Heavy Metal*. Praha: BB/art s.r.o., 2003. ISBN 80-7341-477-5.

3.3 Zvuk a další faktory ovlivňující vývoj stylů

Ve vývoji hardrockových a heavymetalových kapel hraje také velkou roli rozvoj zvukové techniky. Zvuk má ve spojení se stále častějším podlaďováním kytar i velký vliv na celkový dojem z kapely. Kvalita zvuku je dnes možná důležitější, než hráčské schopnosti. Přestože se často způsob hry na nástroj a způsob vytváření hutných riffů nemění, skupiny díky modernímu zvuku zní mnohem tvrději, než jejich předchůdci. Na studiových nahrávkách některých skupin je znát, že nahrávání alb nepřikládají tak důležitou roli, jako svým koncertům. Je to zřejmě způsobeno špatným prodejem alb. Dnes si lidé mohou, bohužel, kdekoliv album stáhnout zadarmo, a proto se kapelám přestalo vyplácet vkládat vysoký kapitál do nahrávání svých studiových nahrávek. Jediným způsobem, jak si vydělat peníze tedy zůstává živé hraní. V důsledku toho - nejkvalitnější zvuk nacházíme u kapel, které už mají tzv. „vyděláno“ a není jim líto velké peníze do nahrávání investovat. Mezi tyto skupiny můžeme určitě zařadit **Nickelback** (Kanada) nebo **Linkin Park**. V rockové hudbě obecně přichází zlom zřejmě ke konci 80. let, kdy kapely stále častěji začínají používat ve své hudbě klávesy. Vlivu písně *The Final Countdown* od skupiny **Europe** (rok 1986) se prostě nedalo odolat. Dnes už kapela bez kláves, popř. samplů, nemá šanci vyniknout a stále větší roli má v hudbě počítač. Několik kapel se ještě snaží o přirozený zvuk nástrojů a zpěvu, ale také stále častěji nacházíme kapely, které používají umělé bicí, doladování zpěvu a hlavně mnoho počítačových syntetizátorů. Dalším velmi důležitým faktorem, který se začal v rockové a metalové hudbě objevovat, je ženský vokál. Mnoho kapel, dle mého názoru, vděčí za svou slávu právě ženskému hlasu (někdy i opernímu) ve spojení s hutnými kytarami a temnými klávesami. Mezi známé moderní skupiny tohoto stylu patří např.: **Within Temptation**, **Evanescence** a **Epica**. Nejznámější kapelou s operně zpívající zpěvačkou, která nárůst symfonických seskupení nastartovala, byla kapela **Nightwish** v čele s Tarjou Turunen. (Dnes už však Tarja vystupuje pouze se svým sólovým projektem). V 80. letech bylo v módě zpívat co možná nejvýše a hrát co možná nejrychleji. Od toho už se dnes trochu upustilo. Velkou roli ve vývoji rockové a metalové hudby hraje využití orchestru. Nejzajímavějším vývojem prošla kapela **Helloween**, která se musela vyrovnat s výměnou na postu zpěváka, když v roce 1994 přišel Andi Deris. Občas se odchýlili i od svého stylu, např. na albu *Chameleon*, přesto se dokázali na vrcholu udržet od poloviny 80. let až do současnosti.

Pokud se zaměříme na zvuk německých metalových a rockových kapel, vyniká v poslední době např. projekt **Avantasia**, kterou již nějakou dobu produkuje Sascha

Paeth²⁰. Tobias Sammet, zakladatel tohoto projektu a zároveň zpěvák skupiny **Edguy**, má velký vliv na rozvoj současného rocku a metalu v Německu. Jeho kapela, která byla založena v roce 1992, má kořeny ve starých hardrockových a heavymetalových kapelách. Bývá občas kritizován za vykrádání cizích kapel, přesto je určitě nejvýraznější osobou německého metalu za posledních 15 let také proto, že ve svém projektu (**Avantasia**) často obsazuje známé hráče a zpěváky, ať už ze starších nebo současných kapel. Např.: Klaus Meine ze **Scorpions**, Bob Catley z **Magnum** nebo Michael Kiske (bývalý zpěvák kapely **Helloween**). Na nejnovějším albu zvaném *Mystery of Time* vystupuje i skvělý zpěvák Ronnie Atkins z dánské kapely **Pretty Maids** nebo také frontman Eric Martin ze skupiny **Mr. Big**²¹. Dalšími významnými hosty na novém albu jsou členové kapel jako jsou **Uriah Heep**²² a **Saxon**²³. K písni *Sleepwalking* je natočen videoklip. Tato skladba je napsána spíše ve stylu pop-rocku. Známé hlasy a moderní zvuk dodávají hudbě Tobiasi Sammetovi na atraktivitě a každý si v této spleti stylů najde to své.

3.4 Metalové „podžánry“

Postupně se do metalu a rocku začaly dostávat prvky, díky kterým vznikly nové styly. Pro lepší orientaci ve stylech je zde seznam těch nejbližších podžánrů vzniklých z původního heavy metalu a hard rocku.

3.4.1 Black metal

Termín pochází ze stejnojmenného alba skupiny **Venom**. Přestože kapela nemá moc společného s kapelami tohoto stylu, svým uctíváním ďábla přispěla ke stylové vizuální estetice. Poznávacím znamením black metalu je bezdechý, výbušný rytmus, drásavý zvuk kytary. Texty jsou nesrozumitelně podávány vřeštivým hlasem.²⁴

3.4.2 Grindcore

Narozdíl od death metalu, který posouval hranici speed metalu do stále větších extrémů, grindcore ji překračoval. Vznikl na přelomu osmdesátých a devadesátých let.

²⁰ Sascha Paeth – německý kytarista a hudební producent

²¹ **Mr. Big** – americká rocková skupina se známým kytaristou Paulem Gilbertem

²² **Uriah Heep** – britská rocková skupina založená už na konci 60. let

²³ **Saxon** – britská heavymetalová skupina – jedna z hlavních kapel „Nové vlny britského heavymetalu“

²⁴ BUKSZPAN, Daniel. *Heavy metal: encyklopedie*. 1. vyd. v českém jazyce. Překlad Roman Lipčák. Praha: BB art, 2004, 300 s. ISBN 80-734-1377-9.

Za zakladatele je považována kapela **Napalm Death**.²⁵

3.4.3 Doom metal

Narozdíl od speed metalu stojí na pomalých rytmech a na beznadějných textech. Styl vděčí za svou existenci skladbě *Black Sabbath* z roku 1970.²⁶

3.4.4 Death metal

Je považován za hranici mezi trash metalem a black metalem. Death je rychlejší, vznikl koncem 80. let. Hudbu charakterizuje velmi rychlý rytmus, hodně podladěné kytary a uchraptený zpěv.²⁷

3.4.5 Nová vlna heavy metalu

Kapely, které si osvojily punkovou energii, vnesly život do žánru, který už skomíral. „New Wave of British Heavy Metal“ je styl, který vznikl koncem 70. let. Mezi nejznámější jména představitelů tohoto stylu patří **Def Leppard**, **Saxon** a **Iron Maiden**.²⁸

3.4.6 Power metal

Klade velký důraz na melodii. Texty jsou inspirované často tematikou fantasy. Hrají ho švédští **Hammerfall**, z německých kapel například **Blind Guardian**. Někdy je nazýván opravdovým metalem. Jedním z nejznámějších představitelů je skupina **Manowar**.²⁹

3.4.7 Shred metal

Fenomén 80. let. Šlo jen o několik desek, která obsahovala nekonečná a rychlá kytarová sóla. Zdálo se, že čím více not, tím lépe. Inspiraci hledali u Eddieho Van Halena a Yngwieho Malmsteena³⁰, dvou kytarových velikánů.³¹

²⁵ BUKSZPAN, Daniel. *Heavy metal: encyklopedie*. 1. vyd. v českém jazyce. Překlad Roman Lipčák. Praha: BB art, 2004, 300 s. ISBN 80-734-1377-9.

²⁶ BUKSZPAN, Daniel. *Heavy metal: encyklopedie*. 1. vyd. v českém jazyce. Překlad Roman Lipčák. Praha: BB art, 2004, 300 s. ISBN 80-734-1377-9.

²⁷ BUKSZPAN, Daniel. *Heavy metal: encyklopedie*. 1. vyd. v českém jazyce. Překlad Roman Lipčák. Praha: BB art, 2004, 300 s. ISBN 80-734-1377-9.

²⁸ BUKSZPAN, Daniel. *Heavy metal: encyklopedie*. 1. vyd. v českém jazyce. Překlad Roman Lipčák. Praha: BB art, 2004, 300 s. ISBN 80-734-1377-9.

²⁹ BUKSZPAN, Daniel. *Heavy metal: encyklopedie*. 1. vyd. v českém jazyce. Překlad Roman Lipčák. Praha: BB art, 2004, 300 s. ISBN 80-734-1377-9.

³⁰ Yngwie Malmsteen – jeden z nejlepších a nejrychlejších metalových kytaristů na světě.

3.4.8 Progresivní metal

Kapely používají neobvyklá taktová označení, úchvatné melodie a velmi propracovanou strukturu skladeb. Patří sem kapely jako **Queensrÿche** nebo **Fates**.³²

3.4.9 Speed metal/Trash

Jeden z nejfrekventovanějších stylů 80. let. Jeho popularita pomohla například **Metallice**, na kterou se v tu dobu pohlíželo jako na tržně nezpůsobilou, dostat se do Top čtyřiceti kapel a plnit stadiony. Vliv speed metalu na heavy metal jako celek je nesporný. Speedmetalové kapely se později stávaly obětmi svých fanoušků. Ti totiž zakládali vlastní kapely s tím, že budou mnohem extrémnější než jejich vzory.³³

3.4.10 Industriální metal

Je to poměrně mladý styl. Jeho nejvýznamnějšími průkopníky se stali **Godflesh**. Rytmus byl vytvářený automatickým bubeníkem, to mělo za následek strojovou hudbu ženoucí se vpřed. S větším komerčním efektem přejali tento styl **Nine Inch Nails** apod. Dnes se k tomuto stylu řadí i skupina **Rammstein**.³⁴

3.5 Avantasia

Zpěvák a zároveň skladatel i textař Tobias Sammet založil tento projekt v době, kdy by málokdo čekal, že se setká s takovým úspěchem. Pustit se do realizace opery ve stylu speed-heavy metalu na samém začátku 21. století byla skutečně odvaha. Tobias nastartoval éru rock-metalových oper a zároveň zvedl popularitu své vlastní kapely **Edguy**. Jeho idoly z mládí se postupně stávali jeho přáteli a Sammet si plnil jeden sen za druhým. Po vydání prvních dvou dílů **Avantasia** v roce 2001 (*The Metal Opera*) a 2002 (*The Metal Opera Part II*), tvrdil Tobias, že už příběh nebude pokračovat. Od té doby však vyšly další 3 alba - v roce 2008 s názvem *The Scarecrow* a v roce 2010 *The Wicked Symphony* a *Angel of Babylon*. Další díl vychází v březnu roku 2013, nese název *Mystery of Time*. První dva díly měly příběh ve stylu fantasy, který Tobias sám vymyslel a každý

³¹ BUKSZPAN, Daniel. *Heavy metal: encyklopedie*. 1. vyd. v českém jazyce. Překlad Roman Lipčák. Praha: BB art, 2004, 300 s. ISBN 80-734-1377-9.

³² BUKSZPAN, Daniel. *Heavy metal: encyklopedie*. 1. vyd. v českém jazyce. Překlad Roman Lipčák. Praha: BB art, 2004, 300 s. ISBN 80-734-1377-9.

³³ BUKSZPAN, Daniel. *Heavy metal: encyklopedie*. 1. vyd. v českém jazyce. Překlad Roman Lipčák. Praha: BB art, 2004, 300 s. ISBN 80-734-1377-9.

³⁴ BUKSZPAN, Daniel. *Heavy metal: encyklopedie*. 1. vyd. v českém jazyce. Překlad Roman Lipčák. Praha: BB art, 2004, 300 s. ISBN 80-734-1377-9.

zpěvák představoval jednu postavu z příběhu. Následující nahrávky jsou prý Tobiasovou osobní zповědí a týkají se různých témat. **Avantasi** můžeme považovat za vrchol a spojení rockových a metalových stylů od osmdesátých let do současnosti. Typickým příkladem je právě deska nazvaná *The Scarecrow*. Objevují se zde skladby ve stylu metalu osmdesátých let, ale i skladby typicky hardrockové a popové. Titulní skladba dokonce obsahuje prvky keltské hudby. I přes tuto stylovou rozmanitost album působí jako celek. Na výsledné znění a dojem z alba má vliv hlavně producent a kytarista Sascha Paeth, který dokáže v popovějších skladbách kytary chytře zamaskovat. Další stylově odlišnou písní je *The Shelter From the Rain* připomínající styl německých **Helloween**. K tomu se Tobias přiznává už jen tím, že skladbu nechal nazpívat bývalým zpěvákem skupiny **Helloween** (Michael Kiske). Tobias ve svých skladbách ukazuje, že mnohem více záleží na chytlavosti melodie a kvalitě zvuku, než na tom, v jakém stylu je skladba napsána. Zajímavé také je, že umí napsat skladbu zpěvákům „na míru“. Například píseň *The Toy Master* nemohla být nazpívána nikým jiným, než Alicem Cooperem, díky kterému jde ze skladby určitý strach a napětí. Písně **Avantasi** jsou často velmi náročné na hlasový rozsah zpěváků. Tobias také umí výborně používat sbory, které udělají z každé písně velkolepou záležitost. Vidět **Avantasi** hrát živě je úžasným zážitkem, zvlášť když se sejde tolik skvělých muzikantů na jednom podiu.

Tabulka č. 1 - Nejznámější osobnosti na **Avantasi**

jméno	nástroj	bývalé nebo současné kapely	národnost
Tobias Sammet	zpěv	Edguy	Německo
Michael Kiske	zpěv	Helloween, Place Vendome	Německo
Jorn Lande	zpěv	Jorn	Norsko
Sharon den Adel	zpěv	Within Temptation	Nizozemsko
André Matos	zpěv	Viper, Shaman	Brazílie
Bob Catley	zpěv	Magnum	Anglie
Kai Hansen	zpěv, kytara	Helloween, Gamma Ray	Německo
Alice Cooper	zpěv	Alice Cooper	USA
Klaus Meine	zpěv	Scorpions	Německo
Markus Grosskopf	basová kytara	Helloween	Německo
Eric Singer	bicí	Kiss, Alice Cooper	USA

Jens Ludwig	kytara	Edguy	Německo
Henjo Richter	kytara	Gamma Ray	Německo
Timo Tolkki	kytara	Stratovarius	Finsko

3.5.1 Tobias Sammet

Narodil se 21. listopadu 1977 v německém městě Fulda. V sedmi letech začal hrát na klávesy a v roce 1992 založil svou první a jedinou kapelu **Edguy**. Zasloužil se o rozvoj rockové hudby v Německu a celé Evropě v posledních dvaceti letech. Začátkem nového tisíciletí založil projekt zvaný **Avantasia**, který jej proslavil nejvíce. Se svou kapelou **Edguy** vydává jedno album za druhým. Začátkem roku 2013 pracuje na novém CD **Avantasia – Mystery of Time**, po kterém bude následovat turné.

3.5.2 Michael Kiske

Zpěvák **Helloween** na konci osmdesátých let. Začátkem let devadesátých se stal vzorem pro mnoho začínajících zpěváků, například i pro Tobiase Sammeta. Jeho poznávacím znamením je rychlé, ne příliš široké vibrato. Po odchodu z kapely **Helloween** se chtěl dát na popovější styly, ale to se mu povedlo jen částečně. Po čase začal vystupovat v různých kapelách, například v **Place Vendome** nebo **Unisonic**, které hrají sice měkký styl, ale také zde nacházíme skladby heavymetalové. V projektu Tobiase Sammeta dostal jednu z hlavních rolí.

3.5.3 Jorn Lande

Je to jeden z největších hlasů současné rockové hudby známý hlavně z kapely **Masterplan** a **Jorn**. Na **Avantasii** mu Tobias Sammet věnoval hodně prostoru na albu *The Scarecrow*. Tento norský zpěvák má neuvěřitelně silný hlas a svým „chraplákem“ připomíná Ronnieho Jamese Dia.

3.5.4 Sharon den Adel

Zpěvačka kapely **Within Temptation**, kde je členkou od roku 1996. Na **Avantasii** zpívá pouze ve dvou skladbách: *Farewell* a *Into the Unknown*. Na dalších albech je již nahrazena zpěvačkou Amandou Somerville.

3.5.5 André Matos

Brazilský zpěvák, který má největší hlasový rozsah ze všech zmíněných zpěváků. Tobias Sammet o něm řekl, že je to jeden z mála hlasů, který se mu v metalu líbí. Kromě zpěvu vystudoval i kompozici a proto je ve svých kapelách hlavním skladatelem. Mezi jeho kapely patří **Viper**, **Shaman** a **André Matos band**.

3.5.6 Bob Catley

Další velmi významný hlas pro vývoj rockových a metalových zpěváků. Bob Catley je jednou z nejdůležitějších postav na **Avantasii** a po právu velmi uznávaný frontman známý z kapely **Magnum**.

3.5.7 Kai Hansen

Skvělý zpěvák, ještě lepší kytarista a skladatel, který svými písněmi oslovil snad každého metalového fanouška. Byl jedním ze skladatelů kapely **Helloween** a po odchodu z ní založil svou vlastní skupinu **Gamma Ray**. Nejznámější písní, kterou napsal je zřejmě *I Want Out*, kterou hraje kapela **Helloween** i po jeho odchodu. Na **Avantasii** dostal prostor jako zpěvák v několika skladbách a vystupuje s ní dokonce i při živých vystoupeních.

3.5.8 Alice Cooper

Sám sebe Alice Cooper považuje za otce „shock rocku“. Na jeho vystoupeních se divák mohl setkat nejen s živými hady, ale také s chrlením falešné krve a simulovaným gilotinováním. Alice byl jedním z prvních, kdo tyto scénické prvky v rockové hudbě začal používat. Vlastním jménem Vincent Damon Furnier je rockmetalovou legendou, která je na scéně už od roku 1964. Za zmínku stojí jeho album *Trash* z roku 1989. Díky skladbě *Poison* se album dostalo v Americe do Top 20.³⁵ Na **Avantasii** zpívá jen ve skladbě *The Toy Master*.

3.5.9 Klaus Meine

Zpěvák skupiny **Scorpions** s nezaměnitelným hlasem. Zpívá v písni *Dying For an Angel*. Jeho čistý hlas se však do stylu **Avantasie** příliš nehodí.

³⁵ BUKSZPAN, Daniel. *Heavy metal: encyklopedie*. 1. vyd. v českém jazyce. Překlad Roman Lipčák. Praha: BB art, 2004, 300 s. ISBN 80-734-1377-9.

3.5.10 Markus Grosskopf

Pro vývoj rocku a metalu v Německu je to nejdůležitější basový kytarista. Je zřejmě jedním z hlavních důvodů, proč kapela **Helloween** tak dlouho vydržela na scéně. Vedle kytaristy Michaela Weikatha je to člen, který ve zmíněné kapele vydržel od dob její největší slávy až dodnes. V Sammetově projektu měl tu čest nahrát basovou kytaru na prvních dvou albech. Známy je i jeho vlastní projekt **Bassinvaders**, ve kterém jsou místo elektrických kytar obsazeny pouze kytary basové.

3.5.11 Eric Singer

Zkušený bubeník, známý i z **Black Sabbath**, **Queen**, skupiny Alice Coopera a hlavně z kapely **Kiss**, narozený v roce 1958 ve státě Ohio v USA.³⁶

3.5.12 Jens Ludwig

Je to vedle Tobiasa Sammeta a Dirka Sauera zakladatel kapely **Edguy**. Jeden z mých nejoblíbenějších kytaristů. Hlavně díky svému vystupování a stylu hry. Ve svých sólech nepoužívá velké množství rychlých šestnáctinových běhů. Jeho předností je spíše práce s tónem. Začal hrát na kytaru v sedmi letech, brzy ale s hraním přestal a začal znovu až před založením kapely **Edguy**, přibližně ve dvanácti letech.³⁷

3.5.13 Henjo Richter

Sammet si Henja Richtera „vypůjčil“ z kapely **Gamma Ray**. Richter je v této skupině vedle Kaie Hansena hlavním kytaristou. Narodil se v roce 1963 v Hamburku. První kapelu měl ve třinácti letech. Zajímavostí je, že se na svůj nástroj naučil sám, aniž by se u někoho učil. V kapele **Gamma Ray** i na **Avantasii** obstarává hlavně rychlá sóla.³⁸

3.5.14 Timo Tolkki

Narodil se v Helsinkách v roce 1966. Na kytaru začal hrát v sedmi letech. Nejdříve poslouchal Beatles, ale když slyšel v radiu píseň *Smoke On The Water*, začal se zajímat o hudbu skupiny **Rainbow** nebo **Deep Purple**. Kytaristé jako Gary Moore a Yngwie Malmsteen měli vliv na rozvoj jeho kytarového stylu, ve kterém je znatelný zájem o vážnou hudbu. Pro metalový svět udělal mnoho za svého působení v kapele

³⁶ *Eric-Singer* [online]. [cit. 2013-02-18]. Dostupné z: <http://www.eric-singer.com/>

³⁷ *Edguy* [online]. [cit. 2013-02-18]. Dostupné z: <http://www.edguy.net/>

³⁸ *Gamma Ray* [online]. [cit. 2013-03-01]. Dostupné z: <http://www.gammaray.org/>

Stratovarius. Z této kapely je známý také klávesista Jens Johansson, který byl členem i skupiny Yngwieho Malmsteena. Timo Tolkki v roce 2007 odešel z kapely **Stratovarius** a od té doby byl členem dvou skupin. **Revolution Renaissance** a **Symfonia**. Přípravuje také metalovou operu, kde vystoupí mnoho známých metalových a rockových hudebníků, například Michael Kiske, Sharon Den Adel, Rob Rock, Tony Kakko nebo Jens Johansson.³⁹

4 NEJVÝZNAMNĚJŠÍ NĚMEČTÍ PŘEDSTAVITELÉ

4.1 Accept

Kapelu založil v 70. letech zpěvák Udo Dirkschneider. Uběhlo ale několik let, než kapela trefila do černého albem *Breaker*. Vyšlo v roce 1981. Producentem byl Michael Wagener, který je známý také spoluprací s **Mötley Crüe**⁴⁰. Toto album obsahovalo vše, co metalové album tou dobou obsahovat muselo. Od rychlých kytarových riffů až po Dirkschneiderův „ječák“. V roce 1982 vyšlo další album. Neslo název *Restless and Wild*. Úvodní skladbou byla *Fast As a Shark*. Rychlé dunivé bicí s kytarami hrajícími v zákrytu se staly pro několik dalších let poznávacím znamením trashmetalových kapel. V roce 1983 si kapela vydobyla stejný věhlas ve Spojených státech albem *Balls to the Wall*. Pro uhlazenější americký styl byla hudba této desky přijatelnější. Po tomto albu to ale začalo v kapele skřípat. Chvilími to vypadalo, že se chce vrátit ke svým tvrdým začátkům, jindy zase **Accept** usilovali o napsání dalšího hitu. Ani k jednomu ale nakonec nedošlo. V tomto období kapelu opustil zpěvák Udo Dirkschneider a započal sólovou kariéru. Kapela tedy musela najít náhradu pro následující album a turné. Fanoušci však změnu nepřijali a **Accept** se rozhodli skončit.⁴¹ Nejvýznamnější osobností skupiny **Accept** je kytarista Wolf Hoffmann, který je i hlavním skladatelem. Mezi další známé písně patří *Princess of a Dawn*, *I'm a Rebel* nebo *Metal Heart*. Zajímavostí je Hoffmannova záliba v klasické hudbě, ze které čerpá při skládání svých písních. Některé známé melodie klasické hudby dokonce „okopíroval“ celé. Například část Beethovenovy „Pro Elišku“ použil v písni *Metal Heart*. Někdo by mohl Hoffmannovy předělávky známých melodií brát jako nedůstojné především díky tvrdému stylu, ve kterém je prezentuje. Na druhou stranu je to technicky tak vybavený kytarista, že se o nějakém znehodnocování klasické

³⁹ DIZAJNERSNOV.SK. *Timo Tolkki* [online]. [cit. 2013-03-10]. Dostupné z: <http://tolkki.org/>

⁴⁰ **Mötley Crüe** – jedna z nejznámějších amerických metalových kapel

⁴¹ BUKSZPAN, Daniel. *Heavy metal: encyklopedie*. 1. vyd. v českém jazyce. Překlad Roman Lipčák. Praha: BB art, 2004, 300 s. ISBN 80-734-1377-9.

hudby nedá mluvit. Navíc je to skvělý způsob, jak přiblížit vážnou hudbu i posluchačům, kteří by se k jejímu poslechu jinak nedostali. Poslední album kapely vyšlo v roce 2012 a má název *Stalingrad*. Po celou dobu své existence se skupina drží svého stylu, přestože se na nějaký čas rozpadla. Vývoj zaznamenáváme hlavně ve zvuku nových alb. Kapelou **Accept** se nechává inspirovat například i Tobias Sammet ve svém projektu **Avantasia** a jistě není jediný. Poznávacím znamením této formace je vysoký „chrplák“ Uda Dirkschneidera (dnes už však zpěv obstarává velmi kvalitní náhrada Mark Tornillo), střední až rychlé tempo, poměrně jednoduchá linka bicích a basové kytary a dokonalá sóla a riffy Wolfa Hoffmanna.

Obrázek č. 5 - Ukázka riffu od skupiny **Accept** – skladba *Princess of the Dawn*

4.2 Avantasia

Projekt Tobiase Sammeta zvaný **Avantasia** jsem zmínil v kapitole o vývoji rockových a metalových stylů. Zejména díky stylové rozmanitosti písní a obsazení nejvýznamnějších hudebníků světové rockové scény můžeme projekt **Avantasia** považovat za vrchol ve vývoji od osmdesátých let do současnosti.

4.3 Axel Rudi Pell

Kytarista Axel Rudi Pell se narodil v roce 1960 a jeho kariéra začala v roce 1980. Jeho první kapela se jmenovala **Steeler**. Časem založil svou vlastní kapelu s Jörgem Deisingerem z kapely **Bonfire**, s bubeníkem Jörgem Michaellem, basovým kytaristou Smuszynskim (ex-**U. D. O.**) a americkým zpěvákem Charliem Huhnem, který předtím zpíval v kapele Teda Nugenta nebo Garyho Moora. Jejich debutové album neslo název *Wild Obsession*. Na nějaký čas v kapele zpíval i Jeff Scott Soto, zpěvák kytaristy Yngwieho Malmsteena. V současné době post zpěváka kapely zastává Johny Gioeli. Stylem skupiny je melodický metal a hard rock, ale mezi nejznámější patří skladby spíše v pomalejším tempu. Známa jsou například alba, jako *Shadow Zone* z roku 2002, *Oceans*

a jednu kompilaci. Objevili se dokonce na tributu Ronnie Jamese Dia, který se jmenuje *Holy Dio – Tribute to Ronnie James Dio*. Kapela **Blind Guardian** je jednou z nejvýraznějších powermetalových kapel, také díky svému jedinečnému stylu. Hlavním skladatelem, zpěvákem a frontmanem je Hansi Kürsch. Jejich ranou tvorbu ovlivnily sice tvrdší kapely, ale nejdůležitější skupinou pro tvorbu **Blind Guardian** byli **Queen**.⁴³ Nejvýraznějším poznávacím znamením kapely je hlas zpěváka a občasné použití nástrojů, jako jsou dudy, flétna a viola. Bez těchto nástrojů by se kapela dala označit za čistě speed metalovou. Ve svých skladbách často rozebírají sci-fi a fantasy témata. Kapela využívá kontrastu mezi jednotlivými styly, například uprostřed trashmetalové skladby přeskočí do irské hudby. Již jejich debut *Battalions of Fear* z roku 1988 se nesl ve stylu **Iron Maiden** a **Helloween**. Na dalším albu *Follow the Blind* z roku 1989 zní hudba ještě více heavy. Jejich melodické skladby připomínají styl například kapely **Testament** nebo kapely švédské death metalové scény zpočátku devadesátých let. V době vydání dalšího alba z roku 1990, které neslo název *Tales From the Twilight World*, už ve skladbách používali orchestr a sbory a témata textů byli sci-fi romány Stephena Kinga nebo dokonce film *E. T. - mimozemšťan*. Svého charakteristického zvuku dosáhli na dalším albu zvaném *Somewhere Far Beyond*, kde se mísí melodické mohutné refrény vyzývající ke sborovému zpěvu s kytarovými riffy a rychlými bicími. Výrazné však byly hlavně Kürschovy vokály opěvující hobity. Podle stejného receptu skládali i nadále a dařilo se jim stále lépe po komerční stránce. Skladba *Fly* z desky *A Twist In The Myth* z roku 2006 se dostala do hitparád osmi států.⁴⁴

4.6 Destruction

Tato kapela patří k neznámějším trashovým kapelám. Skupina **Destruction** je jednou ze zakladatelů evropské trash metalové scény. Mnoho kapel se jimi nechává inspirovat ve své tvorbě. Jejich posledním albem je kompilace nově nahraných klasických skladeb.⁴⁵ V polovině 80. let byli ztělesněním metalového undergroundu. Kapela rychle našla svůj charakteristický zvuk, ten označovali jako „black speed metal“. Vizitkou kapely se stala skladba *Mad Butcher* (Šílený řezník).⁴⁶

⁴³ *Hard rocker: rock'n metal magazín: rozhovory, reportáže, novinky, recenze*. Praha. ISSN 1803-2117 07

⁴⁴ GROW, Kory. *Heavy metal: od hard rocku až po extrémní metal*. Vyd. 1. Praha: Slovart, 2012, 270 s. ISBN 978-80-7391-662-6.

⁴⁵ *Hard rocker: rock'n metal magazín: rozhovory, reportáže, novinky, recenze*. Praha. ISSN 1803-2117 02

⁴⁶ GROW, Kory. *Heavy metal: od hard rocku až po extrémní metal*. Vyd. 1. Praha: Slovart, 2012, 270 s. ISBN 978-80-7391-662-6.

4.7 Die Happy

Zakladatelkou je Marta Jandová, dcera známého českého zpěváka a kytaristy Petra Jandy. Dalšími členy jsou kytarista Thorsten Mewes, basový kytarista Ralph Rieker a bubeník Jürgen Stiehle. Skupina byla založena v roce 1993.⁴⁷

4.8 Edguy

Tobias Sammet, člověk, který za posledních 20 let udělal pro rockovou a metalovou hudbu v Německu snad nejvíc. Je jedním z nejuznávanějších a nejznámějších zpěváků a skladatelů tvrdé hudby v Evropě. Kapelu **Edguy** založil v roce 1992 s kytaristou Jensem Ludwigem a druhým kytaristou Dirkem Sauerem, se kterými chodil do třídy. Zpočátku se chtěli přiblížit svým vzorům, kterými byli v tu dobu známé kapely s vysoko zpívajícím zpěvákem. Například skupina **Helloween**. Jejich hráčské a pěvecké schopnosti jim však zatím bránily. Vzhledem k tomu, že **Edguy** byli vždy mou oblíbenou kapelou, je pro mě dodnes zajímavé sledovat jejich vývoj. Poprvé na sebe **Edguy** výrazně upozornili v roce 1995, kdy vydali první album zvané *The Savage Poetry*. Sám Tobias o tomto albu dnes nemluví příliš hezky. Snažili se na něm hrát co možná nejrychleji a zpívat co možná nejvýše, album nezní přirozeně. Všechny písně zní uměle a přeprodukovane. Přesto už tenkrát bylo znát, kudy se chce Tobias se svou kapelou ubírat. Zlomové album vychází v roce 1998 a nese název *Vain Glory Opera*. Stejnomená píseň se stává prvním větším hitem skupiny, což dokazuje i fakt, že ji **Edguy** hrají dodnes při živých vystoupeních. Rok od roku se kapela zlepšuje a Tobias přichází hned v roce 1999 s novým albem *Theater of Salvation*. Všem hlavním členům je teprve kolem dvaceti let, přesto dokáží psát neobvykle vyspělé skladby. Album je plné chytlavých melodií. Vliv německých **Helloween** Tobias nezapře ani zde. Speed-metalová hymna *Babylon* je toho důkazem. Každá deska Edguy obsahuje minimálně jednu velmi povedenou baladu a Tobias stále častěji ukazuje schopnost psát kvalitní skladby v jakémkoliv stylu. Následující album *Mandrake* je dalším zlomem ve tvorbě **Edguy**. Vychází v roce 2001. Nacházíme v něm typické prvky z předchozích desek, ale Tobias zde začíná být více sám sebou. Tempo se trochu zpomaluje. Skladby z tohoto alba jsou pravidelně hrané na koncertech **Edguy** dodnes. V roce 2004 je kapela zřejmě na vrcholu své slávy, vychází totiž album s názvem *Hellfire Club*, je to Sammetův skladatelský vrchol. Každá píseň je chytlavá, na každé je něco originálního, přestože stylově nic moc

⁴⁷ *Die Happy* [online]. [cit. 2013-03-12]. Dostupné z: www.diehappy.de/

nového nepřináší. Největší skok ve stylu přichází v letech 2004-2006. Už se neobjevuje tolik speed-metalových skladeb. **Edguy** stále sází na melodii a na sborové zpěvy, které chytanou každého. Někteří zatvrzelí fanoušci, kteří měli rádi kapelu v době alba *Hellfire Club*, nejsou s novým albem *Rocket Ride* příliš spokojeni, avšak Tobias se zde stává stále více sám sebou a přibližuje hudbu kapely i fanouškům modernějších stylů. Na tento fakt má vliv hlavně producent Sascha Paeth, který se k **Edguy** v tu dobu připojil. Například skladba *Matrix* prý zněla v demoverzi jako píseň ve stylu **DIO**. Když se do finální práce vložil Sascha Paeth, udělal z ní moderní rockovou skladbu i za pomoci různých efektů. Díky modernímu zvuku je několik písní **Edguy** přirovnáváno k **Bon Jovi**. Například balada *Save Me*. Kdo čekal, že Tobias upustí od rychlých metalových skladeb úplně, se mýlil. Pro někoho bohudík, pro mě bohužel. Nejsilnější skladby na novém albu jsou totiž právě ty, kde se neobjevují rychlé dvoukopákové bicí ani vysoké zpěvy. Přestože se producent Sascha snaží Tobiase mírnit a nepouští ho do zbytečných výšek, objevují se na novém albu *Tinnitus Sanctus* znovu skladby, bez kterých by se moderní rock-metalové album jistě obešlo. Poslední řadové album vyšlo v roce 2011. Jmenuje se *Age of the Joker* a znovu se jedná o typické album **Edguy**. Nepřichází žádná velká překvapení. V textech skupiny si Tobias rád dělá legraci a často používá nadsázku. V některých písních se vtipně vysmívá hudebním kritikům, v jiných zase poukazuje na fakt, že se s kapelou dostali na vrchol pouze svým vlastním přičiněním a hlavně, že dokázali prorazit se stylem, kterému v devadesátých letech málokdo věřil. Poznávacím znamením kapely je nezaměnitelný Tobiasův hlas, který se stává vyzpěným v době, kdy přestává kohokoliv kopírovat. Živá vystoupení jsou vždy ohromným a uvolňujícím zážitkem, při kterém z kapely číší pozitivní nálada. K současným členům patří: zpěvák a skladatel Tobias Sammet, kytaristé Jens Ludwig a Dirk Sauer, basový kytarista Tobias Exxel a bubeník Felix Bohnke. Bývalým členem je bubeník Dominik Storch. Kapela se při živých vystoupeních obejde bez klávesisty díky použití samplů.

The image shows a musical score for a guitar riff. It consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The treble staff contains a melodic line with four measures, each marked with a red number (1, 2, 3, 4) and 'PM' (pick attack). The bass staff contains a bass line with fret numbers and slash notation. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4.

Obrázek č. 8 - Ukázka riffu skupiny **Edguy** – píseň *Mysteria* z roku 2004

4.9 Equilibrium

Equilibrium je kapela hrající melodický metal. První vystoupení měla v roce 2001, ale významné koncerty odehrála až v roce 2004 a na festivalu Wacken Open Air v roce 2005. O pět let později nahráli album *Rekreatur* s novým zpěvákem Robertem Dahnem. Zajímavostí je také basová kytaristka Sandra Völkl.⁴⁸

4.10 Freedom Call

Další z kapel, které během své existence neprošly nějakým výrazným vývojem. **Freedom Call** se drží svého stylu, písně zní vesele a jsou často postaveny na zpěvném a snadno zapamatovatelném refrénu. Skladby kapel tohoto stylu jsou mezi metalovými fanoušky často považovány za hymny, díky své zpěvnosti. Mezi známé patří například *Land of the Light*. Svým zvukem občas mohou připomínat skupinu **Gamma Ray**.

4.11 Gamma Ray

Skupina, kterou po svém odchodu ze skupiny **Helloween** založil kytarista a zpěvák Kai Hansen – autor například písně *I Want Out*. Skladba vyšla na CD *The Keeper of the Seven Keys*, kterou vydali **Helloween** na konci osmdesátých let. Po svém odchodu ji však Hansen hraje i na koncertech své kapely **Gamma Ray**. Mezi nejznámější skladby patří *Heading For Tomorrow* nebo *Silence*. Z novějších alb potom například *Empress*. **Gamma Ray** během své existence také neprošli nějak zřetelným stylovým vývojem. Kai Hansen se drží spíše osvědčeného melodického metalu. K zajímavostem patří jeho účinkování v projektu Tobiasse Sammeta zvaného **Avantasia**.

⁴⁸ *Equilibrium* [online]. [cit. 2013-03-06]. Dostupné z: www.equilibrium-metal.net/

The image shows two musical staves for guitar riffs. The top staff is labeled 'Demi duo' and has a dotted line above it. The bottom staff is also labeled 'Demi duo' and has a dotted line above it. Both staves are in 4/4 time and feature a sequence of notes with fingerings 1, 2, 3, and 4. Chords B and C are indicated above the staves.

Obrázek č. 9 - Ukázka riffu dvou kytar ve skladbě *I Want Out* od Kaie Hansena

4.12 Guano Apes

Tato kapela patří k neúspěšnějším v Německu, hraje alternativní rock a metal. Nejznámější písní je *Open Your Eyes*. Skupina byla založena v roce 1994 a členy jsou zpěvačka Sandra Nasic, kytarista Henning Rümenapp, basový kytarista Stefan Ude a bubeník Dennis Poschwatta.⁴⁹

4.13 Heaven Shall Burn

Kapela hrající styl metalcore byla založena v roce 1996. Členy jsou zpěvák Marcus Bischoff, kytaristé Maik Weichert a Alexander Dietz, basista Eric Bischoff a bubeník Matthias Voigt.⁵⁰

4.14 Helloween

Helloween byli spojením tradičního heavy metalu a trashe, čímž se dotýkali skupin jako **Iron Maiden** nebo **Judas Priest**. Zároveň napomáhali zrodu power metalu. Pár let trvalo, než si kapela našla svůj styl. Založil ji kytarista a zpěvák Kai Hansen, časem ale usoudil, že je potřeba najít jiného zpěváka a začal se věnovat hlavně kytáře.⁵¹ Kapela je významná z toho důvodu, že z jejího stylu čerpají různé kapely dodnes a také proto, že můžeme sledovat vývoj kapely od osmdesátých let až do současnosti. Po příchodu zpěváka Michaela Kiskeho do **Helloween** kapela v letech 1987-1988 nahrála dvě možná nejzásadnější heavy-speedmetalová alba v historii – *Keeper of the Seven Keys Part 1*

⁴⁹ *Guano Apes* [online]. [cit. 2013-03-02]. Dostupné z: <http://www.guanoapes.org/>

⁵⁰ *Heaven Shall Burn* [online]. [cit. 2013-03-09]. Dostupné z: <http://www.heavenshallburn.com/>

⁵¹ BUKSZPAN, Daniel. *Heavy metal: encyklopedie*. 1. vyd. v českém jazyce. Překlad Roman Lipčák. Praha: BB art, 2004, 300 s. ISBN 80-734-1377-9.

a *Keeper of the Seven Keys Part 2*. Skladby z těchto desek jsou základním stavebním kamenem pro mnoho dalších metalových kapel. Kiskeho vysoký zpěv, rychlé dvoukopákové bicí, veselá kytarová sóla. **Helloween** ve skladbách často používají vysoké tempo a durovou tóninu. Typickým příkladem je refrén skladby *Eagle Fly Free* nebo nečekaně veselé kytarové sólo ve skladbě *I'm Alive*. Na tato alba navázal nejlépe až na přelomu tisíciletí Tobias Sammet svou **Avantasií**. Kai Hansen potom z kapely odešel a založil kapelu **Gamma Ray**. Po odchodu Michaela Kiskeho přichází v roce 1994 zpěvák Andi Deris. V tu dobu **Helloween** ztratili mnoho fanoušků, protože nahradit Kiskeho za mikrofonem prostě nešlo. Deris musel zazpívat jak vysoko položené melodie ze starých alb, tak i skladby v novém stylu, které většinou psal on sám. V roce 2005 **Helloween** vydali album s názvem *Keeper of the Seven Keys – The Legacy*. A posledním albem je zatím *Straight Out of Hell* z roku 2012. Důležitými členy jsou také kytarista Michael Weikath a basový kytarista Markus Grosskopf, který se na skládání také občas podílí, ale jeho skladby jsou spíše v rockovém stylu.

4.15 Kreator

Kreator je jedním z vůdčích propagátorů trash metalu. Vrchol této kapely patří do 80. let. Zakladatelem je zpěvák Mille Petrozza. Už brzy po založení v roce 1984 si kapela vybudovala pověst jedné z nejbrutálnějších trashových skupin té doby. Jejich hudba zněla chaoticky a divoce, předznamenala tak styl zvaný death metal. Tento fakt je slyšet hlavně na desce *Terrible Certainty* z roku 1988.⁵² Spolu s **Destruction** a **Sodom** jsou hlavní kapelou německého trashmetalů. Koncem osmdesátých let trash dosahoval svého vrcholu a klip z roku 1989 *Betrayer* zajistil kapele novou smlouvu s velkou firmou a nové severoamerické turné.⁵³ Začátkem let devadesátých se kapela podobně jako ostatní současníci zasekla na místě. Trash kdekdo považoval za odepsaný a všude bylo plno alternativní hudby. Nejednu skupinu to přinutilo ostře bojovat o přežití a **Kreator** byli jednou z nich. Na albu *Renewal* je znát experiment s industriální hudbou, tento pokus však velkého úspěchu nedosáhl. Poslech této desky vnucuje pocit, že toto experimentování nepramení ze zvědavosti, ale spíše pocit, že se kapela snaží za každou cenu neupadnout v zapomnění. Kapele se už nikdy nepodařilo dosáhnout takové popularity jako v 80. letech, přesto byla odměněna za vytrvalost. Deska z roku 2001

⁵² BUKSZPAN, Daniel. *Heavy metal: encyklopedie*. 1. vyd. v českém jazyce. Překlad Roman Lipčik. Praha: BB art, 2004, 300 s. ISBN 80-734-1377-9.

⁵³ GROW, Kory. *Heavy metal: od hard rocku až po extrémní metal*. Vyd. 1. Praha: Slovart, 2012, 270 s. ISBN 978-80-7391-662-6.

Violent Revolution vyvolala o kapelu nový zájem. Tou dobou skupina získala zpět velkou fanouškovskou základnu.⁵⁴

4.16 Powerwolf

Kapela aktivní od roku 2003 hrající typický power metal. Známa především svými hymnickými refrény. K nejznámějším písním patří *We Drink Your Blood* nebo *Sanctified With Dynamite*. Skupina **Powerwolf** staví své písně na chytlavé melodii a na častém využití zmíněné heavymetalové aiolské progresse (Ami, F, G). Hudba skupiny je někdy velmi snadno předvídatelná a občas postrádá originalitu. Tento fakt kapela kompenzuje skvělou show. Svá živá vystoupení totiž **Powerwolf** zpestřují bílými maskami.

4.17 Rage

Kapela o třech členech, která hraje ve stylu speed metalu a mezi jejich hlavní schopnosti patří skládání skutečně zapamatovatelných melodií. Hudba této skupiny byla dlouho podceňována. Jedno z nejznámějších alb nese název *Perfect Man*.⁵⁵ Členové: zpěvák a basový kytarista „Peavey“ Wagner, kytarista Victor Smolksi a bubeník André Hilgers. Jsou aktivní již 28 let, ale stále znějí svěže a na každém albu přijdou s něčím novým. Historie této kapely sahá až do roku 1984, kdy **Rage** nahráli své debutové album *Prayers of Steel*. V roce 1996 nahráli album s Pražským symfonickým orchestrem zvané *Lingua Mortis*. Mezi další alba patří například *Strings to a Web* vydané v roce 2010 nebo *Full Moon In St. Petersburg*.⁵⁶

4.18 Rammstein

Rammstein patří bezesporu ke skupinám, které si vybuodovali jméno po celém světě. Kapela se jmenuje podle letecké základny v Německu, na níž jednou zahynulo několik pilotů a diváků při letecké přehlídce. „Kamenné beranidlo“ je doslovný překlad tohoto jména a vystihuje přesně zvuk kapely. Sekané, trhivé kytarové riffy spojené s technorytmem a mateřštinou, v níž frontman zpívá většinu textů. Díky takovým scénickým prvkům, jakým jsou například plameny, ve kterých zpěvák Lindemann často stojí, si kapela vybuodovala silnou posluchačskou základnu v Evropě. Ale i v jiných

⁵⁴ BUKSZPAN, Daniel. *Heavy metal: encyklopedie*. 1. vyd. v českém jazyce. Překlad Roman Lipčík. Praha: BB art, 2004, 300 s. ISBN 80-734-1377-9.

⁵⁵ JEFFREIS, Neil. *Hard Rock: Encyklopedie od A do Z: Rock Warriors*. 1. vyd. Překlad Gabriela Zadražilová, Josef Rauwolf. Praha: Arcadia, 1994, 255 s. ISBN 80-858-1206-1.

⁵⁶ *Rage* [online]. [cit. 2013-03-10]. Dostupné z: <http://www.rage-on.de/>

zemích pokořují nové a nové obdivovatele svého ohňového divadla.

4.19 Running Wild

Když přijde řeč na kapely německého power metalu, které se převlékají za piráty, vynikají mezi nimi **Running Wild**. Skupina začala hrát ve stylu kapely **Grave Digger**. Obě kapely si libovaly v lehce satanistické image a upsaly se právě zrozenému vydavatelství „Noise Records“. Na prvních dvou deskách *Gates to Purgatory* a *Branded and Exiled* by **Running Wild** na luciferometru dostali asi tak trojku nebo čtyřku. V metalovém umu se však stále zdokonalovali a v roce 1986 předskakovali **Mötley Crüe**. Třetím albem *Under Jolly Roger* však úplně odvrhli myšlenku prezentovat se v jakémkoli kánonu metalové estetiky. V té době se právě začali oblékat jako piráti.⁵⁷ Zakladatelem je zpěvák a kytarista Rolf Kasperek zvaný „Rock´n´Rolf“. Narodil se v roce 1961, studoval grafiku a vytvořil logo, které kapela používá dodnes. Má dokonce zásluhu i na vývoji rocku a metalu v České republice, v roce 1990 totiž spolupracoval na albu kapely **Kreyson** *Anděl na Útěku*. Vedle kytaristy Petera Jordana, který pracuje hlavně jako producent a studiový kytarista různých kapel, je také jedním ze zakladatelů kapely **Giant X**. Ta vydala své debutové album v lednu roku 2013. Basový kytarista je zase známý hraním s umělci jako je například Uli Jon Roth. Mezi známá alba patří *The Brotherhood*. V roce 2009 byl oznámen konec kapely. Poslední koncert se konal na obrovském festivalu Wacken Open Air v Německu.⁵⁸ Potom však vydali ještě jedno album *Shadowmaker*. Poznávacím znamením kapely jsou powermetalové riffy ve stylu **Helloween** nebo **Gamma Ray**.

4.20 Scorpions

Skupina **Scorpions** je známá hlavně díky hitům jako *Rock You Like a Hurricane*, ale na kontě má i několik čistě metalových alb, která však zůstala odsunuta na pozadí právě díky jejich komerčnější tvorbě. Na prvních albech vyniká Rothova hendrixovská kytara a zastihuje zbytek kapely včetně zpěváka Klause Meineho. S kytaristou Rothem natočili **Scorpions** pět ze šesti alb vydaných u svého prvního vydavatelství. Mezi tato alba patří například *In Trance* nebo *Virgin Killer*. I kdybychom pominuli pornografii na obalu desky, tato raná alba by šokovala každého, kdo zná jen pozdní tvorbu kapely. Například

⁵⁷ BUKSZPAN, Daniel. *Heavy metal: encyklopedie*. 1. vyd. v českém jazyce. Překlad Roman Lipčák. Praha: BB art, 2004, 300 s. ISBN 80-734-1377-9.

⁵⁸ *Running Wild* [online]. [cit. 2013-03-03]. Dostupné z: <http://www.running-wild.de/>

ve Spojených státech nemají ponětí o těchto raných albech, přestože v Evropě a v Japonsku byla v té době velice populární. I jen příležitostný metalový fanoušek by měl o těchto albech vědět, protože patří ke klasickým kouskům kytarového metalu sedmdesátých let. Rotha nahradil v roce 1977 Michael Schenker, jehož sóla můžeme slyšet už na albu *Lonesome Crow*. Schenker od **Scorpions** původně odešel, aby založil kapelu **U.F.O.**, ale z té ho vyhodili kvůli užívání omamných látek. Se svou staronovou kapelou **Scorpions** tedy nahrál album *Lovedrive* v roce 1979. Schenkerovy problémy však trvaly. Vynechával dokonce koncerty a kapela byla tedy nucena najít kytaristu Matthiase Jabse, který nejprve nahrazoval Schenkera v nocích, kdy na koncert kvůli své závislosti nedorazil. Hned po skončení turné byl Schenker vyhozen a Jabs se jeho úkolu chopil na plný úvazek. Nová sestava natočila v roce 1980 album *Animal Magnetism*, které zaujalo i americký trh. I díky novému médiu MTV následoval vyšší prodej desky vydané v roce 1982. Jmenovala se *Blackout*. Kapela natočila video k písni *No One Like You*, které bylo velmi často vysílané i díky tomu, že televizní síť v tu dobu neměla velkou zásobu klipů. Album se setkalo s obrovským úspěchem v podobě platinového prodeje ve Spojených státech. Hned v roce 1984 vyšla deska *Love at First Sting*, ta otevřela brány stadiónů díky lehce oplzlému klipu ke skladbě *Rock You Like a Hurricane*, ve kterém částečně obnažené dámy prokazují vášnivou sexuální přichylnost. Celosvětová popularita kapely se nemenšila. Naopak, v roce 1990 přišli se svým nejprodávanějším albem. Byla to deska *Crazy World* s písni *Wind of Change*. Jejich alba se i nadále prodávala velmi dobře. V roce 2000 kapela natočila s Berlínskou filharmonií *Moment of Glory*. Rok nato nahráli album *Acoustica*, které obsahuje všechny jejich chytlavé rockové hymny v akustickém provedení. Roku 2003 **Scorpions** objížďeli Severní Ameriku s kapelou **Whitesnake**.⁵⁹ Neznámější skladby kapely jsou *Rock You Like a Hurricane*, *Wind of Change*, nebo *Still Loving You*. Meine se Schenkerem jsou jedni z nejlepších skladatelů rockové historie, kapela **Scorpions** patří k těm neznámějším a nejúspěšnějším na světě. Co se týče stylu, kapela má ve svém repertoáru písně od heavymetalu až po popovější skladby. **Scorpions** často rádi používají akustickou kytaru nebo čistý zvuk kytary elektrické v různých pomalejších skladbách. Typickým poznávacím znamením kapely jsou stadiónové sborové refrény a hlavně nezaměnitelný hlas zpěváka Klause Meineho. Ke konci tisíciletí se ke kapele připojil americký bubeník James Kottak známý i svou kapelou **Kottak**, ve které hraje i jeho žena. Od roku 2003

⁵⁹ BUKSZPAN, Daniel. *Heavy metal: encyklopedie*. 1. vyd. v českém jazyce. Překlad Roman Lipčák. Praha: BB art, 2004, 300 s. ISBN 80-734-1377-9.

hraje ve **Scorpions** polský basový kytarista Paweł Maćiwoda.

4.21 U. D. O

Kapela Uda Dirkschneidera, již zmíněného ve spojení s kapelou **Accept**, kterou založil po odchodu v roce 1987. První album s kapelou **U. D. O** vydal v roce 1988 a neslo název *Animal House*. Během své kariéry si vybudoval velké jméno ve světě heavy metalu. K dalším členům patří Stefan Kaufmann, Fitty Wienhold a Francesco Jovino. Posledním albem je *Celebrator* z roku 2012.⁶⁰ O Dirkschneiderově hlase by se dalo říct, že je jedním z nejoriginálnějších a nejsnadněji identifikovatelným.

4.22 Warlock

Skupina **Warlock** odstartovala pěveckou kariéru bývalé modelky Doro Pesch. Od svého založení v roce 1983 hrála skupina typický power metal s vlivy **Iron Maiden** a **Judas Priest**. Rozdíl byl jen v tom, že u mikrofonu stála žena, což byla ještě v tu dobu v heavymetalovém světě zvláštnost. Od zbytku zpěvaček, kterých bylo už tak málo, ji navíc odlišovala síla jejího zpěvu. V roce 1984 vyšlo debutové album *Burning the Witches*. Přestože na dalších třech albech kapela hudebně vyzářovala, výrazný komerční úspěch ji to nepřineslo. Ani po turné s Diem a kapelou **Megadeth** nedokázala výrazně přerůst zázemí, které si do té doby vybuudovala. V roce 1989 se členové rozešli a zpěvačka Peschová dále pokračovala se svou kapelou nazvanou **Doro**. Její hudba byla orientována spíše na hard rock než na heavy metal, který produkovala ve **Warlock**.⁶¹ Její první kapela se jmenovala *Snakebite*, ale z tohoto období se zachovalo jen několik demo nahrávek.⁶² S **Warlock** zažila Doro velkou slávu hlavně v osmdesátých letech. První polovina devadesátých let nebyla tak úspěšná. Doro se však dokázala se všemi překážkami vypořádat a sklízí jeden úspěch za druhým až dodnes.⁶³

⁶⁰ *U. D. O*. [online]. [cit. 2013-03-03]. Dostupné z: <http://www.udo-online.com/>

⁶¹ BUKSZPAN, Daniel. *Heavy metal: encyklopedie*. 1. vyd. v českém jazyce. Překlad Roman Lipčík. Praha: BB art, 2004, 300 s. ISBN 80-734-1377-9.

⁶² *Hard rocker: rock'n metal magazín: rozhovory, reportáže, novinky, recenze*. Praha. ISSN 1803-2117 01

⁶³ *Hard rocker: rock'n metal magazín: rozhovory, reportáže, novinky, recenze*. Praha. ISSN 1803-2117 03

5 NEJVÝZNAMNĚJŠÍ NĚMECKÉ ROCKOVÉ A METALOVÉ FESTIVALY

Některé německé festivaly mají velkou hudební tradici a proto je třeba je zmínit. Festival zvaný „Rock Im Park“ vznikl již před patnácti lety a „Rock Am Ring“ dokonce před pětadvaceti. Oba dva probíhají vždy ve stejnou dobu a někteří, dříve neznámí, umělci, díky účasti na těchto festivalech, později dosáhli komerčního úspěchu.

5.1 Rock Am Ring

Patří k největším festivalům v Evropě, poprvé se uskutečnil v roce 1985 a každoročně se koná na závodním okruhu Nürburgring. Že je to festival velmi významný se ukázalo hned v prvním ročníku, kterého se zúčastnilo 70000 lidí. Mezi nejznámější účastníky festivalu patří například **Linkin Park**, **Iron Maiden**, **Red Hot Chili Peppers**, **U2** nebo **Metallica**. Z Německa jsou to kapely jako **Rammstein**, **Guano Apes**, **Heaven Shall Burn** a další. Na festivalu vystupují kromě hardrockových a metalových kapel také kapely punkové a jiné alternativní rockové skupiny.⁶⁴

5.2 Rock Im Park

Probíhá souběžně s festivalem Rock Am Ring. Koná se od roku 1997 vždy od pátku do neděle a je to jeden z největších rockových festivalů pořádaných v Německu. Mezi nejznámější umělce, kteří zde během posledních let vystoupili, patří **Kiss**, **Metallica**, **Rammstein**, **Ozzy Osbourne**, **Iron Maiden**, **Coldplay** nebo **Limp Bizkit**. Prostor zde ale dostávají i kapely méně známé. Festival Rock Im Park je oblíbený hlavně u mladší a střední generace. V roce 2005 se návštěvnost pohybovala kolem 45000 účastníků, v posledních dvou letech však vzrostla až na 60000.⁶⁵

5.3 Wacken Open Air

Tento festival se poprvé konal v roce 1990. Ze začátku zde vystupovaly výhradně německé kapely. V prvním ročníku vystoupila například skupina **Wizzard** a zúčastnilo se ho pouhých 800 lidí. Každým dalším rokem se však návštěvnost zvyšovala. Popularita festivalu rostla a dnes už je pro každou kapelu čest si zde, na největším festivalu v Evropě, zahrát. V posledním roce vystoupili například **Scorpions**, **Opeth**, **Cradle of**

⁶⁴ *Rock Am Ring* [online]. [cit. 2013-03-15]. Dostupné z: <http://www.rock-am-ring.com/>

⁶⁵ *Norimberk* [online]. [cit. 2013-03-10]. Dostupné z: http://norimberk.eu/rock_im_park.html

Filth nebo **Hammerfall**.⁶⁶

6 ROCKMETALOVÁ VYDAVATELSTVÍ

Hudební vydavatelství mají vliv na zvuk, propagaci a distribuci nahrávek kapel po celém světě. Skupiny se často musí podřizovat podmínkám hudebních vydavatelství navzdory svým názorům a plánům. Znáмым německým vydavatelstvím je AFM Records, které má pod sebou kapely jako jsou finští **Lordi**, norský **Masterplan** a z německých například skupinu Uda Dirkschneidera. Bylo založeno v roce 1993.⁶⁷ Ale nejvýznamnějším heavymetalovým vydavatelstvím na světě je německý label Nuclear Blast. Mezi německé kapely, o jejichž propagaci se Nuclear Blast stará, patří například **Accept**, **Avantasia**, **Blind Guardian**, **Destruction**, **Doro**, **Edguy** nebo **Kreator**. K ostatním skupinám se pak řadí **Hammerfall** nebo **Nightwish**. Toto vydavatelství bylo založeno v roce 1987 a během pětadvaceti let své existence mělo obrovský vliv na vývoj rockové a metalové hudby na světě.⁶⁸ Díky Nuclear Blast by dokonce i kapely z České republiky časem mohly být ve světě známější. V roce 2011 totiž vydavatelství podepsalo smlouvu s českou metalovou kapelou **Seven** (album *Freedom Call*). Hlavním členem skupiny je kytarista Jan „Kirk“ Běhunek. Snad se, po jeho vzoru, na světové rockové scéně proslaví více českých interpretů.

7 ZÁVĚR

Cílem mé práce bylo naznačení základní hudební charakteristiky hard rocku a heavy metalu. Dále jsem se pokusil o nastínění historie těchto stylů od vzniku až po současnost. Důležitou kapitolou jsou metalové „podžánry“, protože tvorba většiny skupin spadá do několika stylů. Žánry procházely složitým vývojem a množství různých stylů, které v současné době vzniká, orientaci neulehčuje. Přesto jsem zmínil několik základních znaků každého stylu.

Díky psaní bakalářské práce jsem měl možnost více poznat heavy metal, hard rock a styly, na kterých založily svou hudbu zmíněné německé kapely. Právě skupiny z Německa udělaly, dle mého názoru, pro rozvoj této hudby nejvíce. Nejen, že vždy dokázaly přijít s něčím novým, ale zároveň se dlouho dobu udržely na vrcholu. Uměly se přizpůsobit stylu, který byl v danou dobu na světě oblíbený, přesto si zachovaly svá

⁶⁶ *Wacken* [online]. [cit. 2013-03-18]. Dostupné z: <http://www.wacken.com/>

⁶⁷ *AFM Records* [online]. [cit. 2013-03-18]. Dostupné z: www.afm-records.de/

⁶⁸ *Nuclear Blast* [online]. [cit. 2013-03-19]. Dostupné z: www.nuclearblast.de/en/label/company/history/

poznávací znamení, například v podobě jedinečných chytlavých melodií.

Na přelomu tisíciletí na ně navázal Tobias Sammet se svou Avantasií. V tomto projektu obsadil mnoho známých osobností, které měly velký podíl na vývoji rocku a metalu po celém světě. Přestože někdo považuje tyto styly za staré a nezajímavé, doplňující kapitoly o vydavatelstvích a festivalech dokazují, že fanoušky v Německu tato hudba stále baví a ještě dlouho bavit bude.

8 RESUMÉ

German groups had the major influence on development of rock and metal music. The work describes history of hard rock and heavy metal, the main representatives of the German heavy metal and one chapter also includes the basic musical characteristics of these styles. For example we may find some interesting similarities in rhythm and harmony among metal music songs. People who want to know more about German groups, their styles and the styles characteristics may find this work useful. There are also few previews (mainly German songs) included on the attached CD for better understanding of the style characteristics and similarities.

The work may help people interested in this kind of music, while it could also be handy for music teachers to show the students the similarities and basic characteristics of the styles.

9 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ

BUKSZPAN, Daniel. *Heavy metal: encyklopedie*. 1. vyd. v českém jazyce. Překlad Roman Lipčík. Praha: BB art, 2004, 300 s. ISBN 80-734-1377-9.

EDWARDS, Owen. *Rockovým kytaristou za 6 týdnů*. 1. vyd. Překlad Ondřej Zátka, Anna Vondřichová. V Praze: COOBOO, 2010, 192 s. ISBN 978-80-00-02493-6.

GROW, Kory. *Heavy metal: od hard rocku až po extrémní metal*. Vyd. 1. Praha: Slovart, 2012, 270 s. ISBN 978-80-7391-662-6.

CHRISTE, Ian. *Sound of the beast: The Complete Headbanging History of Heavy Metal*. Praha: BB/art s.r.o., 2003. ISBN 80-7341-477-5.

JEFFREIS, Neil. *Hard Rock: Encyklopedie od A do Z:Rock Warriors*. 1. vyd. Překlad Gabriela Zadražilová, Josef Rauvolf. Praha: Arcadia, 1994, 255 s. ISBN 80-858-1206-1.

Časopis:

Hard rocker: rock'n metal magazín: rozhovory, reportáže, novinky, recenze. Praha. ISSN 1803-2117

Internetové zdroje:

<http://www.wacken.com>

http://www.norimberk.eu/rock_im_park.html

<http://www.rock-am-ring.com/>

<http://www.udo-online.com/>

<http://www.running-wild.de/>

<http://www.rage-on.de/>

<http://www.heavenshallburn.com/>

<http://www.guanoapes.org/>

<http://www.equilibrium-metal.net/>

<http://www.diehappy.de/>

<http://www.gammaray.org/>

<http://www.edguy.net/>

<http://www.eric-singer.com/>

<http://www.nuclearblast.de/en/label/company/history/>

<http://www.tolkki.org/>

<http://www.afm-records.de/>

10 PŘÍLOHY

Příloha I. – zvukové CD

1) Ukázka heavymetalové harmonie, I., VI. a VII. stupeň v aiolské moll – *Tales of Glory Island* od **Axxis**, *I Want Out* od **Helloween**, *Aces High* od **Iron Maiden**

2) Ukázka nejčastěji používané harmonie v dnešní době, I., VI., III., VII. stupeň v aiolské moll – *Superheroes* od **Edguy**, *March Of Time* od **Helloween**, *Still loving You* od **Scorpions**, *Ministry of Saints* od **Edguy**, *What Kind of Love* od **Avantasia** a *Chalice of Agony* od **Avantasia**

3) Ukázka často používaného rytmu – *Follow the Sign* od skupiny **Axel Rudi Pell**, *I Don't Believe in Your Love* od **Avantasia**, *Ministry of Saints* od **Edguy**, *The Wicked Symphony* od **Avantasia**

4) Ukázka techniky zvané Tapping – *Vain Glory Opera* od **Edguy**, sólo Jens Ludwig

5) Ukázka sóla s flažolety – *Sometimes I Feel Like Screaming* od **Deep Purple**

6) Ukázka krátkého basového sóla – *Memory* od **Avantasia**, *Mrs. God* od **Helloween** – technika zvaná Slap, sólo Markus Grosskopf

7) Riff skupiny **Accept** – *Princess of the Dawn*

8) Rocková úprava Smetanovy *Vltavy* – kytarista skupiny **Accept** Wolf Hoffmann